

DRUK Nr 49

DOA.001.26.2024

Sz.P.

**WIESŁAW TADEUSZ GRZYMAŁA
PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ ŁOMŻY**

Zgodnie z Planem pracy Rady Miejskiej Łomży na 2024 rok przedkładam informację za 2023 rok z realizacji „PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W MIEŚCIE ŁOMŻA NA LATA 2021-2030”.

Z poważaniem

Z up. Prezydenta Miasta

Andrzej Stypulkowski
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

**Realizacja „PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH W MIEŚCIE ŁOMŻA NA LATA 2021-2030”
w 2023 roku**

Rada Miejska Łomży uchwałą nr 366/XXXVI/21 z dnia 31 marca 2021 roku zatwierdziła do realizacji „PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W MIEŚCIE ŁOMŻA NA LATA 2021-2030”. Program skierowany jest do osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie miasta Łomża, czyli do osób, które trwale lub okresowo są niezdolne do pełnienia ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodujące niezdolność do pracy.

Kreowanie lokalnej polityki na rzecz osób niepełnosprawnych jest bardzo ważnym i obligatoryjnym zadaniem władz samorządowych. Społeczności lokalne mają możliwość tworzenia tej polityki na własną rękę i otrzymują na ten cel środki publiczne. Dzięki podejmowanym działaniom wspieranym finansowo w szczególności przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w społeczeństwie powoli kształtuje się postawa akceptacji wobec osób niepełnosprawnych i coraz większe zrozumienie ich problemów. O efektach działań decydują ludzie – ich zaangażowanie, wrażliwość i chęć rzetelnego wykonywania obowiązków.

Kierunkiem tego programu jest rozwój i podniesienie poziomu życia osób niepełnosprawnych poprzez stworzenie warunków do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez otwartość i dostępność dla wszystkich mieszkańców w sferze społecznej, zawodowej oraz edukacyjnej.

Program i jego realizacja ma służyć tworzeniu miasta otwartego i dostępnego dla wszystkich mieszkańców. Program przygotowano na podstawie zdiagnozowanych potrzeb środowiska osób niepełnosprawnych.

Główne kierunki określone w „PROGRAMIE DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W MIEŚCIE ŁOMŻA NA LATA 2021 – 2030”

Kierunek I - Kreowanie pozytywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej w społeczności lokalnej i kształtowanie świadomości społecznej na problemy osób niepełnosprawnych	3
Kierunek II - Ułatwienie dostępu do rehabilitacji społecznej, usług terapeutycznych i funkcjonowania w środowisku lokalnym	12
Kierunek III - Działania zwiększające aktywność zawodową i wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy	26
Kierunek IV - Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	33
Kierunek V - Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, zapewniająca odpowiednie warunki uczestnictwa w życiu lokalnym	36

Kierunek I - Kreowanie pozytywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej w społeczności lokalnej i kształtowanie świadomości społecznej na problemy osób niepełnosprawnych

Realizacja:

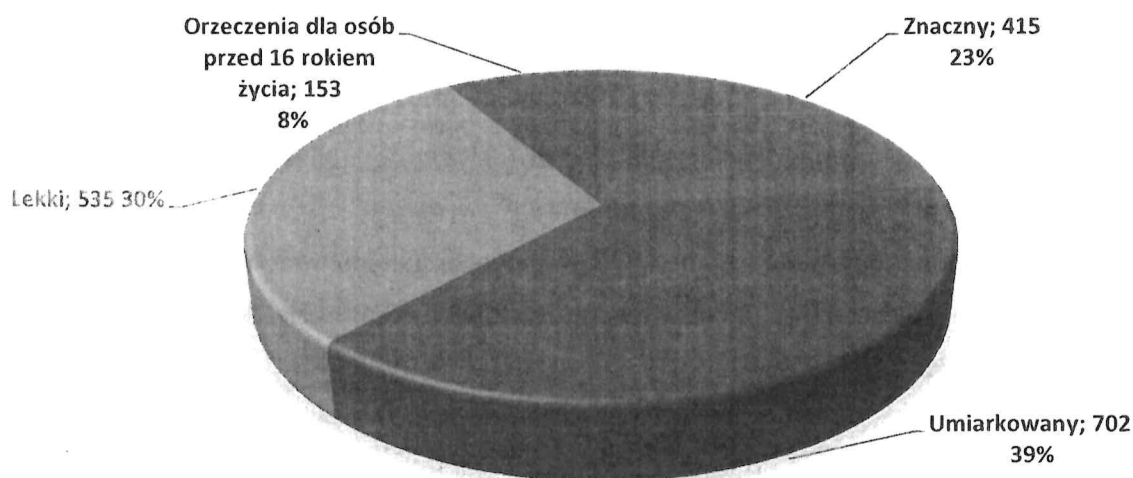
W celu podniesienia świadomości społecznej osób niepełnosprawnych na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz BIP Urzędu Miejskiego w Łomży umieszczono informacje związane z pomocą jaką osoby niepełnosprawnościami mogą uzyskać. Dane te na bieżąco są aktualizowane. Za pośrednictwem środków masowego przekazu (np.: Internet) rozpowszechniano informacje dotyczące wdrażania nowych oraz obecnie realizowanych programów dotyczących pomocy osobom z niepełnosprawnościami.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - Biura Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Łomży w 2023 roku uczestniczyli w spotkaniach informacyjnych organizowanych przez Łomżyńską Społeczną Radę ds. Osób z Niepełnosprawnością, przy współpracy z Urzędem Miejski w Łomży, spotkaniu z osobami z Polskiego Związku Niewidomych koło w Łomży, uczestnictwo w dniach otwartych w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych oraz w Zakładzie Aktywności Zawodowej w Łomży.

W 2023 roku zbierano i przeanalizowano dane na temat sytuacji i potrzeb, a także form pomocy dla osób z niepełnosprawnościami. Na podstawie informacji pozyskanych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Łomży w roku 2023 wydano **1652** orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia, w tym dla **888** kobiet i **764** mężczyzn. Dzieciom i młodzieży przed 16 rokiem życia w 2023 roku wydano **153** orzeczeń o niepełnosprawności, w tym 52 dla kobiet i 101 mężczyzn.

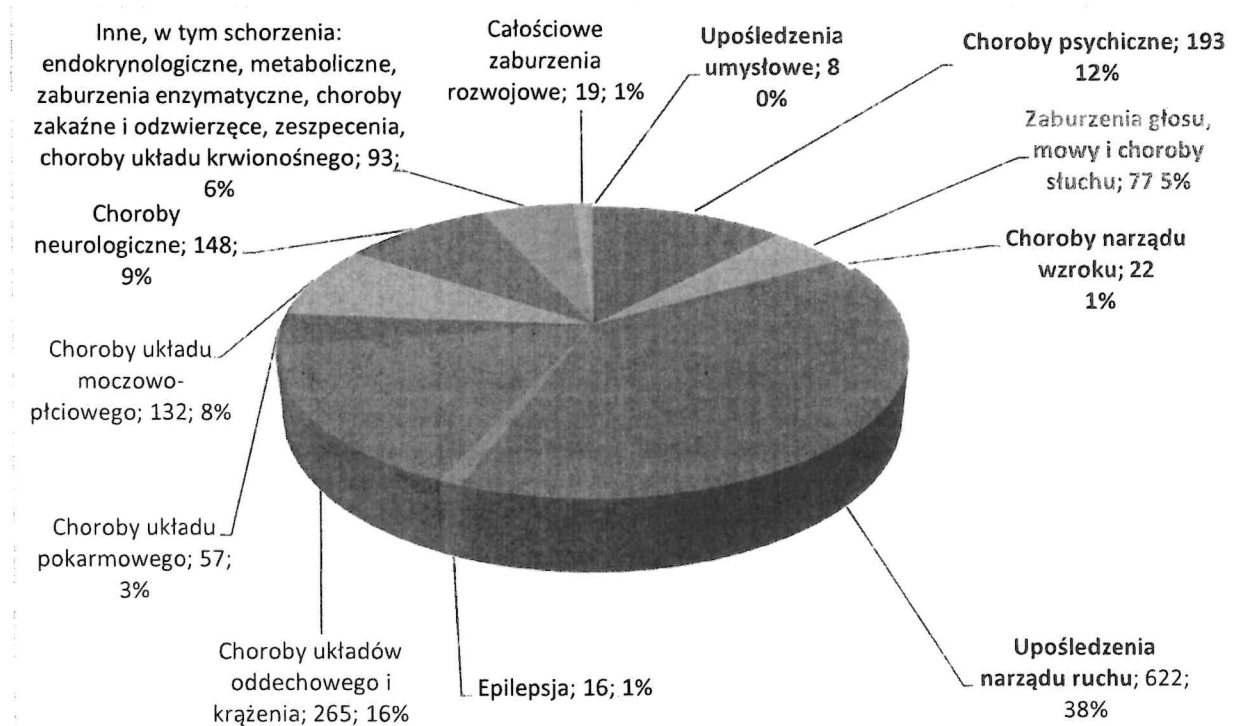
Wydane orzeczenia w podziale na stopień niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia oraz orzeczenia wydane dzieciom i młodzieży przed 16 rokiem życia w 2023 roku	
Stopień niepełnosprawności	Liczba osób niepełnosprawnych
Znaczny	415
Umiarkowany	702
Lekki	535
Orzeczenia dla osób przed 16 rokiem życia	153
Razem	1805

Wydane orzeczenia w podziale na stopień niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia oraz orzeczenia wydane dzieciom i młodzieży przed 16 rokiem życia w 2023 roku

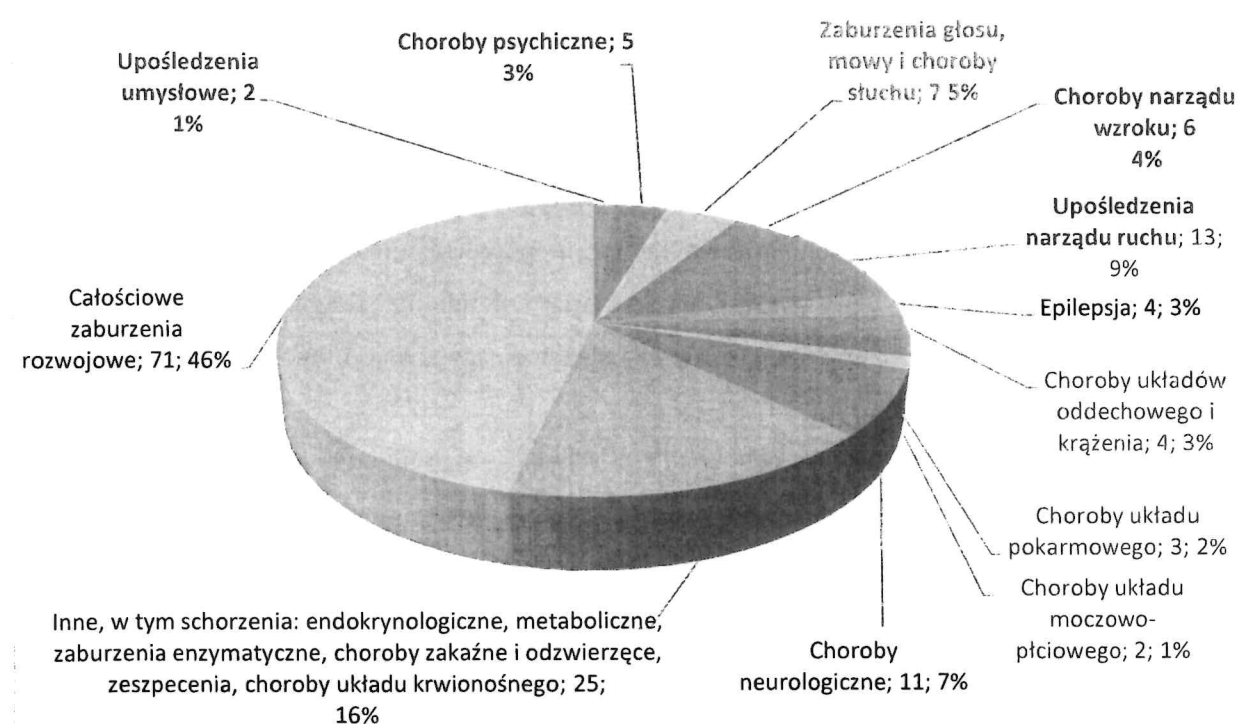

Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w podziale na przyczynę niepełnosprawności (powyżej i poniżej 16 roku życia)		
Przyczyna niepełnosprawności	Osoby niepełnosprawne powyżej 16 roku	Osoby niepełnosprawne poniżej 16 roku
Upośledzenia umysłowe	8	2
Choroby psychiczne	193	5
Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	77	7
Choroby narządu wzroku	22	6
Upośledzenia narządu ruchu	622	13
Epilepsja	16	4
Choroby układów oddechowego i krążenia	265	4
Choroby układu pokarmowego	57	3
Choroby układu moczowo-płciowego	132	2
Choroby neurologiczne	148	11
Inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwionośnego	93	25
Całościowe zaburzenia rozwojowe	19	71
Razem	1 652	153

Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w podziale na przyczynę niepełnosprawności (powyżej 16 roku życia)

Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w podziale na przyczynę niepełnosprawności (poniżej 16 roku życia)

W 2023 roku z dofinansowania do sportu, kultury, rekreacji i turystyki skorzystali organizatorzy (osoby prawne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej), którzy przez swoje działania zaktywizowali 375 osób z niepełnosprawnościami w 2 imprezach. Celem wsparcia jest zwiększenie aktywności osób z niepełnosprawnościami.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób z niepełnosprawnościami w 2023 roku	
Liczba Organizatorów	2
Ilość imprez	2
Ilość osób niepełnosprawnych	375

Dzienny Dom Senior + to placówka opieki dziennej, w której osoby w wieku 60+ z różnymi niepełnosprawnościami mogą przebywać pod opieką kadry i spędzać czas w różnej formie. W roku 2023 z zajęć oferowanych przez Dzienny Dom skorzystało 66 Seniorów, którzy ukończyli 60 rok życia i są nieaktywni zawodowo. Dom funkcjonuje przez 5 dni w tygodniu w godzinach od 7.30 do 15.30. Średnio dziennie z usług DDS+ skorzystało 53 podopiecznych.

Wśród w/w Seniorów było 27 osób z orzeczeniem o niepełnosprawności, tj.:

- stopień znaczny: 13 osób (10 kobiet, 3 mężczyzn),
- stopień umiarkowany: 12 osób (9 kobiet, 3 mężczyzn),
- stopień lekki: 2 osoby (1 kobieta, 1 mężczyzna).

Dzienny Dom zapewnia mieszkańcom Łomży pomoc i wsparcie w czynnościach dnia codziennego. DDS+ jest miejscem przyjaznym dla Seniorów gdzie świadczone są w szczególności usługi: socjalne, edukacyjne, kulturalno-oświatowe, aktywności ruchowej, sportowo rekreacyjne, aktywizujące społecznie, terapii zajęciowej oraz trening kulinarny.

Uczestnictwo w zajęciach pozwala Seniorom poprawić kondycję fizyczną i psychiczną, nawiązać nowe znajomości, rozwijać zainteresowania i dzielić się swoimi doświadczeniami. Wszystkie zajęcia realizowane przez naszą placówkę są dostosowane do możliwości i potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami.

W ramach działalności Placówki w 2023 r odbyły się następujące zajęcia/ warsztaty:

- zajęcia sportowo-rekreacyjne (Nordic Walking, basen, gimnastyka, itp.);
- zajęcia komputerowe;
- warsztaty krawieckie;
- zajęcia edukacyjno-profilaktyczne (pogadanki i cykliczne spotkania w zależności od

potrzeb Seniorów: z dietetykiem, pielęgniarką, prac. socjalnym, fizjoterapeutą, policjantem, itp.)

- zajęcia kulinarne;
- zajęcia teatralne (efekt pracy Seniorów podziwiali przedszkolaki w przedstawieniu „Czerwony Kapturek”);
- warsztaty terapii zajęciowej (arteterapia, muzykoterapia, silwoterapia, ludoterapia, biblioterapia);
- tworzenie gazetki „Aktywny Senior” (Artykuły w gazetce są prezentacją twórczości Seniorów i zapisem najważniejszych wydarzeń w DDS+ i podjętych inicjatyw w naszej lokalnej społeczności);
- codziennie Seniorzy mieli zapewniony jeden gorący posiłek.

Ponadto w roku 2023 odbyły się następujące spotkania okolicznościowe:

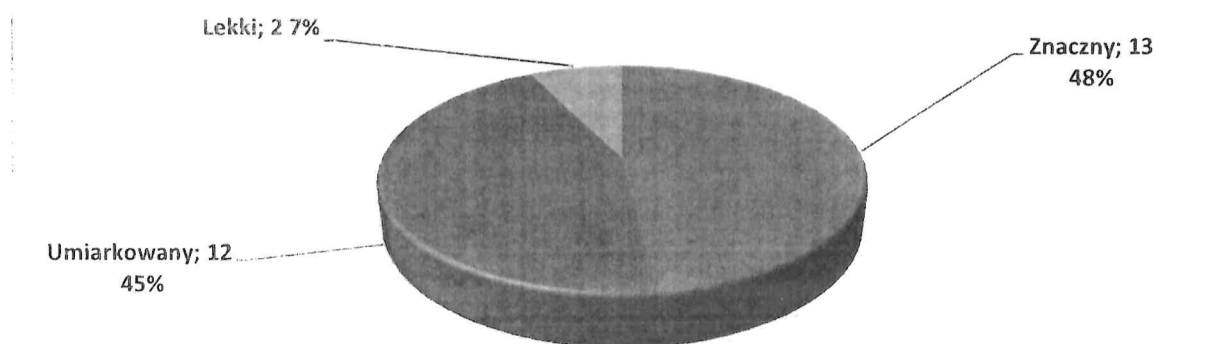
- Noworoczna zabawa taneczna;
- Wspólne kolędowanie/ śpiewanie kolęd;
- Bal Karnawałowy (przebieranki);
- Walentynki połączone z rocznicą otwarcia DDS+;
- Tłusty Czwartek połączony z Balem Ostatkowym;
- Dzień Kobiet i Mężczyzn;
- Obchody wspólnych urodzin Seniorów – 1 x na kwartał;
- W ramach działalności DDS+ organizowane były obchody Świąt kościelnych i państwowych oraz różnych uroczystości i imprez okolicznościowych – występy, przedstawienia słowno-muzyczne (Wielkanoc, Dzień Pamięci "Żołnierzy Wyklętych", Dzień Flagi i Konstytucji 3-go Maja, Dzień Matki i Ojca, Powstanie Warszawskie, Święto Wojska Polskiego, rocznica wybuchu II wojny światowej, Łomżyński Dzień Seniora tzw. Łomżyńska Seniorada, Dzień Papieża Jana Pawła II, Dzień Zmarłych, Święto Niepodległości, Mikołajki, Wigilia).

W ramach zajęć kulturalno-oświatowych oraz integracyjnych w roku 2023 odbyły się następujące wycieczki/spotkania plenerowe, mające na celu integrację, edukację oraz aktywizację podopiecznych:

- 3 wyjazdy krajoznawcze Krynica Morska – Frombork – Tolkmicko - Sztutowo oraz Wilno-Troki, w tym: 1 pielgrzymkę Gidle-Częstochowa,
- 4 pikniki, w tym trzy pikniki wewnątrzpokoleniowe,
- 2 x wyjazd do teatru ROMA i KWADRAT w Warszawie.

Liczba osób niepełnosprawnych objętych pomocą Dziennego Domu Senior + w podziale na stopień niepełnosprawności w 2023 roku	
Stopień niepełnosprawności	Liczba osób niepełnosprawnych
Znaczny	13
Umiarkowany	12
Lekki	2
Razem	27

Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych pomocą Dziennego Domu Senior + w podziale na stopień niepełnosprawności w 2023 roku

Klub Senior + (KS+) jest ośrodkiem wsparcia i miejscem otwartym dla wszystkich seniorów, w tym seniorów z niepełnosprawnościami. Jego zadaniem jest zaspokojenie potrzeb osób starszych. Klub Senior + funkcjonuje w ramach programu Wieloletniego Senior + na lata 2021-2025, edycja 2023. Liczba miejsc dofinansowanych w ramach otrzymanej dotacji to 51. Deklarację uczestnictwa w zajęciach w KS+ złożyło 249 osób.

W 2023 roku w KS+ prowadzone były cyklicznie zajęcia:

- W poniedziałki i piątki - zajęcia muzyczne i próby zespołu Maryna.
- W poniedziałki i wtorki - zajęcia krawieckie i rękodzielnicze.
- W czwartki – warsztaty kulinarne pod okiem instruktora.
- We wtorki i czwartki - gimnastyka z trenerem.
- W piątki – przygotowanie deserów i ciast tzw. kawiarenki.
- Każdego dnia odbywały się spotkania kółek graczy na wspólne gry karciane, gry planszowe, szachy, brydż według indywidualnych potrzeb uczestników.

W ramach działalności Klubu organizowane były również spotkania okolicznościowe m.in.

Dzień Babci i Dziadka, Dzień Zakochanych, Spotkanie Wielkanocne, Dzień Matki i Ojca, Dzień Seniora, Święto Niepodległości, Świąteczne spotkanie opłatkowe. W ramach integracji międzypokoleniowej zorganizowane zostały spotkania z dziećmi z Przedszkola nr 1 oraz spotkania integrujące środowiska senioralne zrzeszone w innych podmiotach np. Dziennym Domu Senior +. Zespół Maryna ze swoim repertuarem wziął udział w Łomżyńskim Dniu osób z niepełnosprawnościami, Łomżyńskiej Senioradzie, koncertach charytatywnych czy osiedlowych festynach sąsiedzkich. W ramach działalności KS+ organizowane były pikniki i grille integracyjne na terenie przyległym do klubu.

W marcu został zorganizowany wyjazd wypoczynkowo rehabilitacyjny do Ustki, w maju wypoczynkowy wyjazd do Krynicy Morskiej, a w październiku wyjazd krajoznawczy w Bieszczady. Z budżetu klubu został pokryty koszt transportu, natomiast koszty pobytu każdy uczestnik pokrywał indywidualnie. W czerwcu zorganizowano jednodniowy wyjazd – Grunwald - Olsztynek. Zarówno zajęcia cykliczne jak i wydarzenia okolicznościowe czy turystyczne cieszą się ogromnym powodzeniem wśród Seniorów i pozwalają im miło spędzać czas na emeryturze w aktywny sposób. Z zajęć w KS+ korzystało 249 osób.

Centrum Integracji Społecznej w Łomży realizuje reintegrację zawodową i społeczną przez następujące usługi:

- 1) kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu;
- 2) nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych;
- 3) naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą;
- 4) uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

W 2023 r. realizowany był Projekt „Akcja – Reintegracja” dzięki pozyskanym środkom w ramach Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień 2023r. Dzięki realizacji w/w Projektu osoby zagrożone wykluczeniem społecznym podpisały Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego. Projekt i IPZS zakładały objęcie wsparciem uczestników w formie pozyskania nowych kwalifikacji zawodowych oraz możliwości udziału w zajęciach warsztatowych. Reintegracja zawodowa obejmowała:

1. szkolenie z profesjonalnego sprzętania
2. kierowania ruchem drogowym

Reintegracja społeczna obejmowała warsztaty z:

1. psychologiem
2. terapeutą uzależnień,
3. doradcą zawodowym,
4. prawnikiem.

W trakcie trwania projektu Uczestnicy aktywnie realizowali jego założenia i świadczyli odpłatnie usługi osobom i firmom zewnętrznym. W grudniu 2023r. we współpracy ze Stowarzyszeniem Dobra Pomoc Pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży w CIS Realizowanym był Projekt w „W Trosce o Seniora” na działania którego środki pozyskane zostały z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego za pośrednictwem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Białymstoku. Dzięki realizacji Projektu, Uczestnicy CIS świadczyli usługi na rzecz lokalnych seniorów (pomoc usługowa, zakup i przekazanie ciśnieniomierzy).

W ramach aktywizacji zawodowej świadczone były darmowe usługi fryzjerskie dla osób starszych oraz osób w niepełnosprawnością (Mobilny Fryzjer CIS). Uczestnicy CIS brali udział w realizacji Bożonarodzeniowego Jarmarku Zasmakuj w Łomży w ramach którego dla mieszkańców Łomży serwowane były ciepłe napoje z dodatkami świątecznymi, Uczestnicy pomogli również przy Akcji Wigilijny Stół i w dniu Wigilii osobom potrzebującym rozdawali z autobus MPK ciepłe napoje z dodatkami piernik oraz opłatki.

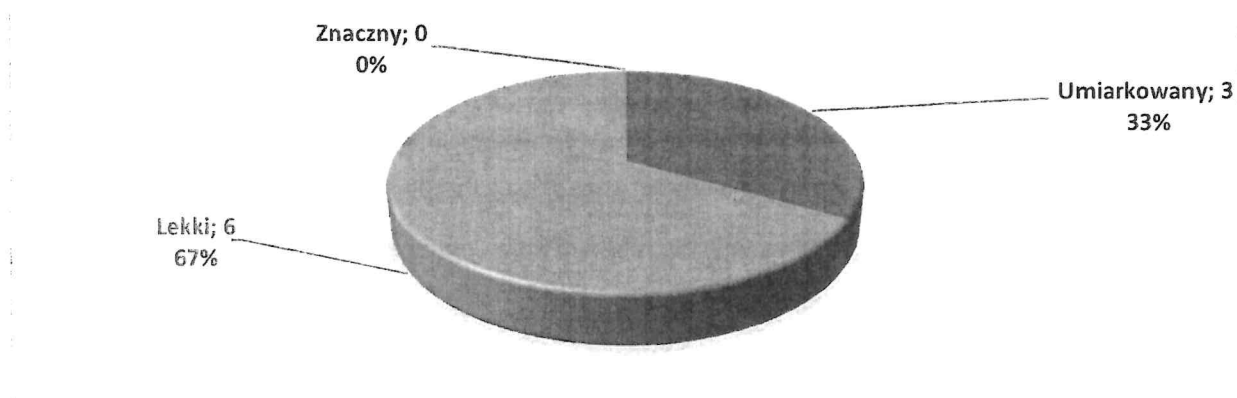
W całym okresie działalności prowadzona była aktywnie strona CIS na Facebooku, za pomocą której relacjonowane były wykonywane zadania, roznoszone były również ulotki informujące o ofercie usługowej świadczonej przez Uczestników.

W 2023 r z usług CIS korzystały osoby z niepełnosprawnością, które podpisały Indywidualne Programy Zatrudnienia Socjalnego. W ramach IPZS uczestnicy otrzymywali świadczenie w wys. 1790,30 zł miesięcznie, opłatę składek, wsparcie z zakresu zdobywania nowych kompetencji zawodowych oraz pogłębiania/utrwalania umiejętności miękkich. Dla osób z niepełnosprawnością przewidziane były zajęcia indywidualne ze specjalistami (np. z doradcą zawodowym) oraz szkolenie zawodowe.

W Centrum Integracji Społecznej w Łomży w roku 2023, uczęszczało łącznie **9 osób z niepełnosprawnościami**. W stopniu lekkim uczęszczało 6 osób w tym 3 mężczyzn i 3 kobiet, oraz w stopniu umiarkowanym 3 osób w tym 1 mężczyzna i 2 kobiety.

Liczba osób niepełnosprawnościami w Centrum Integracji Społecznej w podziale na stopień niepełnosprawności w 2023 roku	
Stopień niepełnosprawności	Liczba osób niepełnosprawnych
Znaczny	0
Umiarkowany	3
Lekki	6
Razem	9

Liczba osób niepełnosprawnościami w Centrum Integracji Społecznej w podziale na stopień niepełnosprawności w 2022 roku

Uzyskane efekty:

- uaktualnienie bazy danych w zakresie ilości wydanych orzeczeń o niepełnosprawności oraz ilości zarejestrowanych osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy,
- uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i kulturalnym miasta,
- zmiana postaw społecznych u osób odpowiedzialnych za tworzenie infrastruktury społeczno – gospodarczej,
- uświadomienie społeczności lokalnej na potrzeby i prawa osób z niepełnosprawnościami,
- zwiększenie świadomości osób z niepełnosprawnościami.

Źródła finansowania: środki PFRON, środki Miasta, środki własne organizacji

Kierunek II - Ułatwienie dostępu do rehabilitacji społecznej, usług terapeutycznych i funkcjonowania w środowisku lokalnym

Realizacja:

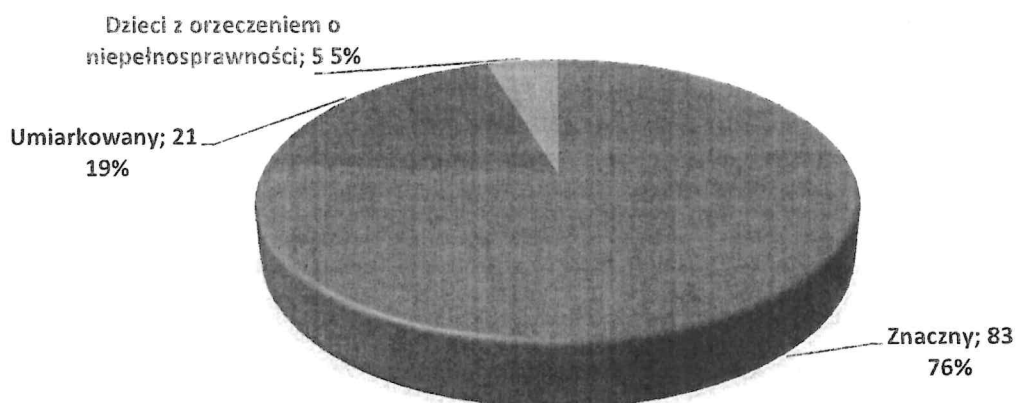
Dom Pomocy Społecznej w Łomży w 2023 roku **108 osobom z niepełnosprawnościami** świadczył usługi w zakresie zaspokajania potrzeb bytowych, opiekuńczych, wspomagających, edukacyjnych i zdrowotnych. Usługi edukacyjne mieszkańców podlegających obowiązkowi szkolnemu w 2023 roku realizowane były w Zespole Szkół Specjalnych w Łomży przez 7 mieszkańców, zaś zajęcia indywidualne dla 2 mieszkańców organizowane były na terenie Domu i prowadzone przez nauczycieli z Zespołu Szkół Specjalnych w Łomży. W Domu organizowane są zajęcia rehabilitacji społecznej dla wszystkich mieszkańców przez cały rok kalendarzowy, w trybie tygodniowym od poniedziałku do piątku, w ramach terapii indywidualnej i grupowej. Dom dysponuje szerokim zapleczem terapeutycznym w ramach trzech działów: terapii zajęciowej, terapii psychologicznej i aktywizacji ruchowej. Zajęcia terapeutyczne obejmują treningi funkcjonowania w życiu codziennym, treningi umiejętności interpersonalnych i umiejętności rozwiązywania problemów oraz treningi umiejętności spędzania czasu wolnego. Zajęcia z psychologiem obejmują zakres programowy badania psychologiczne, terapię psychologiczną oraz poradnictwo. Zajęcia ruchowe zaś, obejmują zajęcia sportowe, turystykę i rekreację. Celem zajęć jest przywracanie oraz kompensacja utraconych funkcji za pomocą fizycznych środków, stosowania działań usprawniających i terapeutycznych.

W Domu działa 14 pracowni terapeutycznych działających w ramach terapii zajęciowej, 4 pracownie do zajęć ruchowych, hydroterapia i biblioteka. Zajęcia mają charakter dobrowolny i są dostępne dla wszystkich podopiecznych. Podstawowym celem terapii zajęciowej prowadzonej w Domu jest zwiększanie zakresu ich samodzielności i zaradności życiowej, wdrażanie do aktywności fizycznej i umysłowej, kształtowanie charakteru, rozwijanie osobowości, nabywanie nowych umiejętności oraz kontynuowanie dawnych zainteresowań. Twórczy udział w zajęciach buduje poczucie własnej wartości i sensu życia, eliminując monotonię dnia codziennego, nudę i pustkę. Terapeuci, instruktorzy terapii zajęciowej, rehabilitanci i opiekunowie starają się zorganizować czas wolny proponując szeroki wachlarz zajęć.

Zintegrowany system oddziaływań wychowawczych w Domu Pomocy Społecznej w Łomży zakłada bliski i szeroki kontakt ze społeczeństwem. Dążymy do integracji całego środowiska. Spotkania mieszkanki z innymi ludźmi mają wpływ na otwartość, opiekuńczość, zmniejszenie egoizmu.

Pomoc udzielona przez Dom Pomocy Społecznej w podziale na stopień i liczbę osób niepełnosprawnych w 2023 roku	
Rodzaj niepełnosprawności	Liczba osób niepełnosprawnych
Znaczny	83
Umiarkowany	21
Dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności	5
Razem	109

Pomoc udzielona przez Dom Pomocy Społecznej w podziale na stopień i liczbę osób z niepełnosprawnościami w 2023 r.

Środowiskowy Dom Samopomocy jako placówka dziennego pobytu przy ul. Marii Skłodowskiej – Curie 5 w Łomży w 2023 r. zapewnił pomoc **54 osobom z niepełnosprawnościami**, w tym:

- 38 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
- 16 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

W ŚDS realizował usługi w ramach dwóch typów treningów: samoobsługi i umiejętności społecznych, prowadzonych w formie zajęć indywidualnych i grupowych. W 2023 roku ŚDS zapewnił swoim uczestnikom możliwość w różnorodnych formach zajęć, takich jak:

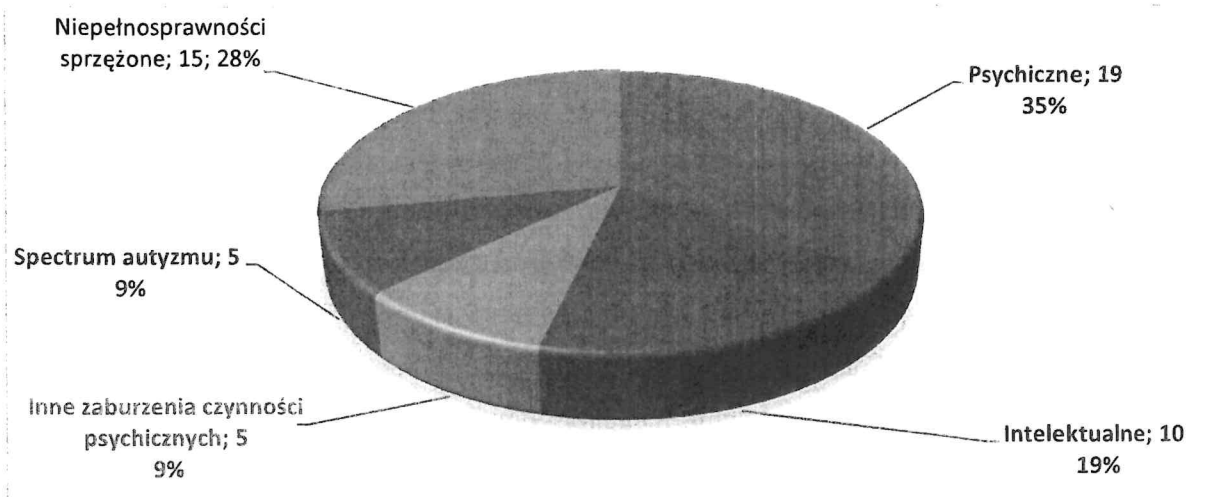
- treningi samoobsługi: funkcjonowanie w życiu codziennym, dbałość o wygląd zewnętrzny, nauki higieny, kulinarny, umiejętności praktycznych, gospodarowania środkami finansowymi, usługi opiekuńcze
- treningi umiejętności społecznych: treningi umiejętności interpersonalnych i komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, w przypadku osób z problemami w komunikacji

werbalnej.

- treningi umiejętności spędzania czasu wolnego poprzez terapię i zajęcia: Terapia zajęciowa w pracowni plastycznej (zajęcia ceramiczne, malarskie, linoryt, itp.), terapia zajęciowa w pracowni wikliniarskiej, Zajęcia teatralno-muzyczne, Zajęcia z nauki języka angielskiego, zajęcia komputerowe, biblioterapia i filmoterapia, gry, zabawy integrujące, stymulujące, kalambury, konkursy, x-box, udział w spotkaniach towarzyskich, okolicznościowych, kulturalnych, Hortiterapia- zajęcia w ogrodzie, zajęcia redakcyjne - gazетка „ŚDS-ka”, zajęcia z rękodzieła.
- treningi poprzez terapię ruchową i rehabilitację: zajęcia na siłowni, na boisku, zajęcia prowadzone w sali rehabilitacji przez fizjoterapeutów, zabiegi z zakresu światłolecznictwa i relaksacyjne, program aktywności metodą Knillów, zajęcia sportowo-rekreacyjne, tenis stołowy, gra w boccia, choreoterapia- nauka kroków, układów przy muzyce.
- inne formy postępowania wspierająco-aktywizującego: pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, niezbędna opieka, inhalacje w grocie solnej, poradnictwo psychologiczne, zajęcia w ramach realizacji programów, np.: spotkania z psychologiem, specjalistą terapii uzależnień w ramach realizacji programu „Uzależnienia niszczą marzenia- działania profilaktyczno- terapeutyczne poprzez edukację, aktywizację sportową i artystyczną oraz integrację społeczną osób z niepełnosprawnościami”, Terapia Snoczelen w sali doświadczania świata, połączona z aromaterapią, Kontakty z rodziną.

Pomoc udzielona przez Środowiskowy Dom Samopomocy osobom z niepełnosprawnościami w 2023 roku	
Rodzaj niepełnosprawności	Liczba osób z niepełnosprawnościami
Psychiczne	19
Intelektualne	10
Inne zaburzenia czynności psychicznych	5
Spectrum autyzmu	5
Niepełnosprawności sprzężone	15
Razem	54

Pomoc udzielona przez Środowiskowy Dom Samopomocy w podziale na stopień i liczbę osób z niepełnosprawnościami w 2023 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku podejmował działania zmierzające do udzielania pomocy osobom i rodzinom, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc udzielana była w sytuacjach: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

MOPS od września 2015 roku realizuje program osłonowy na leki, który zakłada zwrot części kosztów poniesionych na zakup leków przez osoby niepełnosprawne, przy chorobach przewlekłych pozwoli na wsparcie finansowe osób, których dochód uniemożliwia skorzystanie ze wsparcia finansowego w oparciu o ustawę o pomocy społecznej. Choroba w rodzinie ma znaczący wpływ na pogorszenie komfortu życia, negatywnie wpływając na sytuację finansową ponieważ stanowi priorytet w wydatkach. Często uniemożliwia wywiązywanie się z innych zobowiązań i dodatkowo obciąża psychikę osoby chorej, wymagającej wsparcia.

Realizowany program osłonowy z uproszczonym postępowaniem administracyjnym zakładający możliwość uzyskania zwrotu części wydatków poniesionych na leki dedykowany jest osobom, których dochód dwukrotnie przekracza przewidziane ustawą kryterium dochodowe umożliwia częściowy ale gwarantowany zwrot wydatków za wykupione leki niezbędne w leczeniu chorób przewlekłych.

Uchwałą Rady Miejskiej Nr 498/LIII/22 z dnia 27 kwietnia 2022 r. został przyjęty program wolontarystyczny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży na lata 2022-2026. Głównym celem programu jest zwiększenie aktywności obywatelskiej mieszkańców miasta Łomża. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej propagują ideę wolontariatu oraz uczestnictwa w zaspokajaniu ludzkich potrzeb i zainteresowań. Pracownicy socjalni proponują wsparcie wolontariuszy dla uczni mających problemy w nauce i organizowaniu czasu wolnego, pomoc przy organizowaniu imprez okolicznościowych, w zbiórkach żywności i odzieży oraz wsparcie organizacji pozarządowych działających na terenie miasta Łomża.

W Programie Wolontarystycznym na lata 2022-2026 dodano nowe działanie mające na celu pomoc osobom starszym, samotnym, niepełnosprawnym. Usługa wsparcia ma polegać w szczególności na dostarczeniu zakupów, zgodnie ze wskazanym przez Seniora zakresem, obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środków higieny osobistej, wykupowanie leków. Do udziału w programie zgłosiło się 5 wolontariuszy do działań mających na celu pomoc osobom starszym osoby zgłaszające się do tej formy pomocy podjęli jednorazowe współprace z MOPS.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023. Program miał na celu zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Moduł II miał na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Seniorzy w wieku 65 lat i więcej zostali wyposażeni w opaski bezpieczeństwa wyposażone w funkcje przycisku sygnału SOS, detektora upadku, lokalizatora GPS oraz funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami. W realizacji Modułu II wzięło udział 50 seniorów z których 20 os z posiadanych informacji uzyskanych podczas rozmów posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

MOPS w 2023 roku realizował zadania, programy, strategie tj.: dodatek elektryczny, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, nieodpłatna pomoc prawna, program „Czysta powietrze”, program „Korpus Wsparcia Seniorów”, „Program wspierania rodziny w mieście Łomża na lata 2022-2024”, „Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022- 2026 „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Łomża na lata 2022-2030 Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Łomża na lata 2022 – 2030”. Z powyższych działań korzystały osoby niepełnosprawne z Miasta Łomża.

W 2023 roku udzielono pomocy **493** osobom z niepełnosprawnościami znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży w 2023 roku	
Rodzaj świadczenia	Liczba osób niepełnosprawnych
Zasiłek stały	240
Zasiłek okresowy	36
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	217
Razem	493

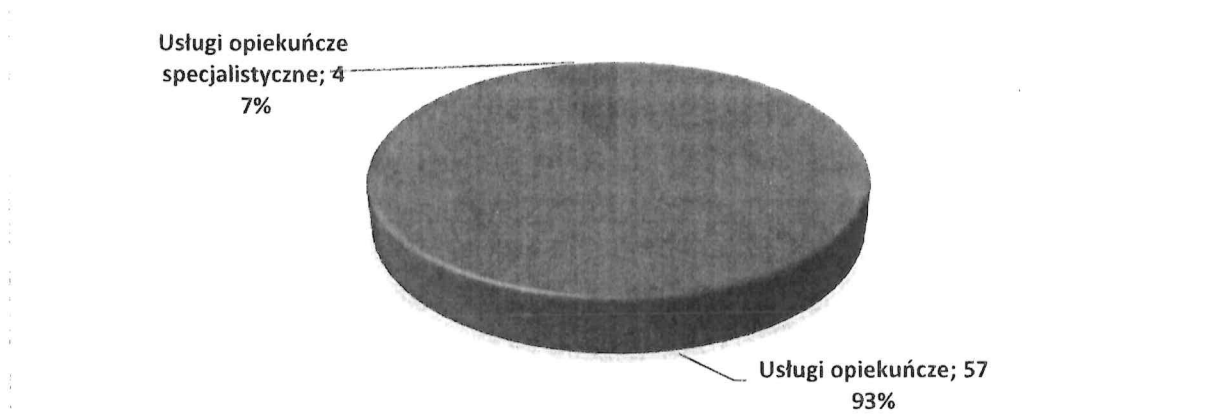
Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży w 2023 roku

Pomocy w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych z zadań własnym MOPS w 2023 roku udzielono **64** osobom z niepełnosprawnościami. Usługi świadczone były w zakresie; pomocy w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych tj. pielęgnacyjna chorego, sporządzenie posiłków, karmienie, kontakt z lekarzem, robienie zakupów, sprzątanie itp.

Liczba świadczeń udzielonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży osobom z niepełnosprawnościami w 2023 roku	
Rodzaj usługi	Liczba osób z niepełnosprawnościami
Usługi opiekuńcze	57
Usługi opiekuńcze specjalistyczne	7
Razem	64

Usługi opiekuńcze w 2023 roku świadczone osobom z niepełnosprawnościami

MOPS w Łomży ramach projektu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, którego głównym celem jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla:

- dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz
- osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego

udzielił pomocy 199 osobom z niepełnosprawnościami. Program realizowany jest w kilku edycjach zaczynając od 2019 roku i następnych latach. W tabeli poniżej przedstawiono dane w podziale na stopień niepełnosprawności w 2023 roku.

Udzielona pomoc ramach projektu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” w podziale na stopień niepełnosprawności w 2023 roku	
Znaczny	147
Umiarkowany	36
Lekki	0
Orzeczenie poniżej 16 r. ż.	16
Razem	199

Program „Opieka wytchnieniowa”, którego głównym celem (poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie opieki wytchnieniowej) jest wsparcie członków rodzin lub

opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- a) dziećmi niepełnosprawnymi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- b) osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności,

jest realizowany od 2019 roku przez MOPS w Łomży. Z programu w 2023 roku skorzystało 55 osób z niepełnosprawnościami, w tym:

- 43 ze znacznym stopniem niepełnosprawności
- 12 osób (dzieci) zaliczonych do osób niepełnosprawnych

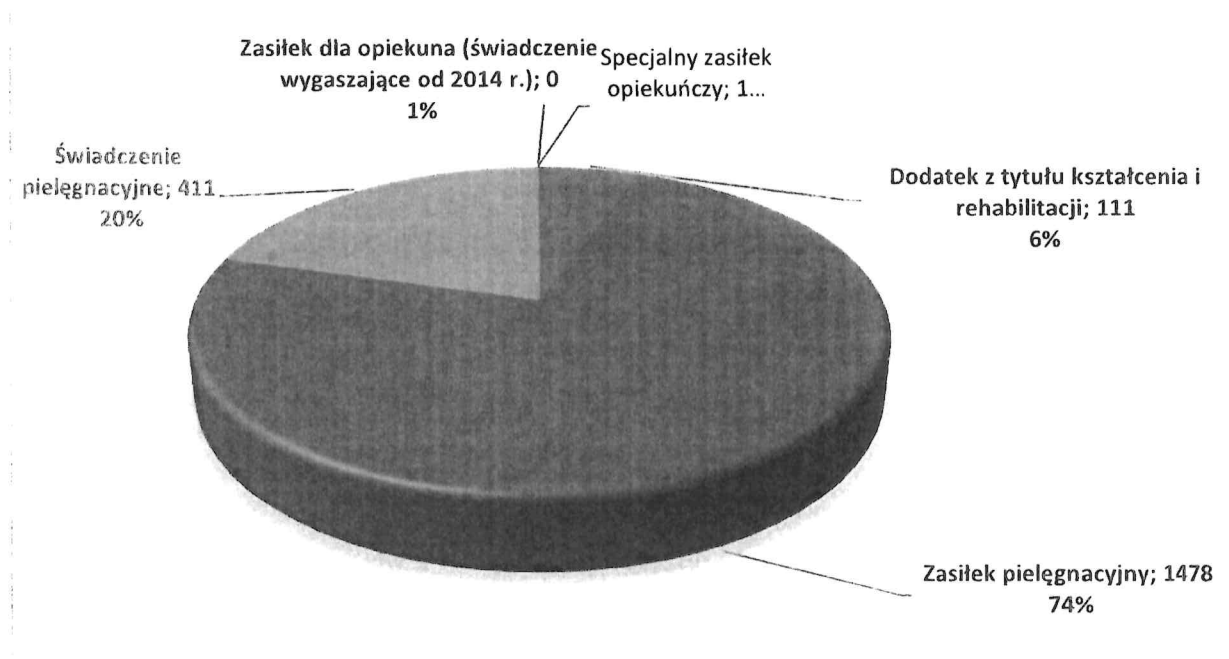
Świadczenia rodzinne są w MOPS od 2021 roku. Zadania dotyczące świadczeń rodzinnych zostały przeniesione z Urzędu Miejskiego Łomży - Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży. Po przeniesieniu powstał Dział Świadczeń Rodzinnych (w MOPS), który mieści się na ul. Polnej 16 w Łomży.

Dział Świadczeń Rodzinnych udziela pomocy w formie, tj.: – zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne), zapomoga wypłacana przez miasto Łomża oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe).

W poniższej tabeli przedstawiono rodzaje świadczeń i liczbę osób z niepełnosprawnościami, którym udzielono pomocy finansowej w 2023 roku.

Pomoc udzielona osobom niepełnosprawnym przez Dział Świadczeń Rodzinnych w podziale na rodzaj świadczenia i liczbę osób z niepełnosprawnościami w 2023 roku	
Rodzaj świadczenia	Liczba osób z niepełnosprawnościami
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji	111
Zasiłek pielęgnacyjny	1478
Świadczenie pielęgnacyjne	411
Zasiłek dla opiekuna (świadczenie wygaszające od 2014 r.)	0
Specjalny zasiłek opiekuńczy	1
Razem	2001

Pomoc udzielona osobom z niepełnosprawnościami przez Dział Świadczeń Rodzinnych, rodzaj świadczenia i liczba osób z niepełnosprawnościami w 2023 roku

Noclegownia oferuje pomoc osobom posiadającym stopień niepełnosprawności. Niepełnosprawność bardzo często wyklucza osoby bezdomne z aktywnego życia i podejmowania pracy zarobkowej. Osoby, które nie są w stanie przezwyciężyć swoich trudności otrzymują wsparcie psychologiczne i terapeutyczne. Mogą korzystać np: z Wojewódzkiego Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży, Biura Porad Obywatelskich, Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Korzystają również z kursów organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, PUP, itp. Dla mężczyzn i pań wychodzących z Zakładów Karnych, gdzie brak jest właściwego okresu readaptacji proponujemy pomoc poprzez Zespół Kurateli Sądowej. Proces resocjalizacji pokazuje naszym pensjonariuszom jak poprawnie żyć w normalnych warunkach społecznych.

W 2023 roku z noclegowni korzystało 6 osób z niepełnosprawnościami.

Pomoc w formie schronienia i miejsca noclegowego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży – NOCLEGOWNIA w podziale na stopień niepełnosprawności w 2023 roku	
Stopień niepełnosprawności	Liczba osób niepełnosprawnych
Znaczny	1
Umiarkowany	4
Lekki	1
Razem	6

Turnus rehabilitacyjny jest zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Czas trwania turnusu to co najmniej 14 dni. Grupy liczą minimum 20 uczestników. Turnusy organizuje się jedynie na terenie kraju.

Turnus rehabilitacyjny w liczbach. Poniższa tabela przedstawia ilość osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie miasta Łomża, które skorzystały w 2023 roku z turnusu rehabilitacyjnego.

Dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego w podziale na dorosłych, dzieci i młodzież i ich opiekunów w 2023 r.			
Turnus rehabilitacyjny w podziale	Liczba osób z niepełnosprawnościami	Liczba opiekunów	Suma
Dorośli	154	45	199
Dzieci i młodzież	16	15	31
Razem	170	60	230

Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze pomoc finansowa przy zakupie sprzętów, przyrządów i urządzeń wspierających funkcjonowanie i rehabilitację osób z niepełnosprawnościami w ich miejscu zamieszkania. Przedmioty ortopedyczne to przyrządy niezbędne do samodzielnego funkcjonowania osoby z niepełnosprawnościami, np. protezy, pionizatory, wózki inwalidzkie, podpórki- balkoniki, materace p/odl. Środki pomocnicze to przedmioty, które w znacznym stopniu ułatwiają funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej w środowisku społecznym lub wręcz to umożliwiają, np.: transmitters Dexon, aparaty słuchowe, wkładki uszne, cewniki, pieluchy, wkłady anatomiczne

W 2023 roku ze środków PFRON udzielono 261 osobom z niepełnosprawnościami dofinansowań do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

Liczba osób z niepełnosprawnością którzy otrzymali dofinansowanie ze środków PFRON do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w podziale na dorosłych, dzieci i młodzież w 2023 roku			
Rodzaj dofinansowania	Dorośli	Dzieci i młodzież	Razem
przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	241	21	261

Dofinansowaniem do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych objęto: aparaty słuchowe z wkładkami usznymi, pieluchomajtki, materace p/odleżynowe, urządzenie multifunkcyjne, sensor elektroda/ transponder nadajnik, cewniki, wózki inwalidzkie, balkoniki rehabilitacyjne, peruki, protezy uda, protezy podudzia, protezy kończyny górnej, ortezy,

pionizatory, gorset korekcyjny.

Dofinansowanie do **sprzętu rehabilitacyjnego** ma na celu pomoc finansową przy zakupie sprzętów, przyrządów i urządzeń wspierających funkcjonowanie i rehabilitację osób z niepełnosprawnościami w ich miejscu zamieszkania. Sprzęt rehabilitacyjny, to urządzenia i sprzęty zalecone przez lekarza, niezbędne do rehabilitacji w warunkach domowych, nieobjęte ubezpieczeniem zdrowotnym Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ). Sprzęt rehabilitacyjny traktowany jest w przepisach odmiennie niż wyroby medyczne - nie ma określonego katalogu sprzętów rehabilitacyjnych.

Pomocy finansowej ze środków PFRON w 2023 roku udzielono 21 osobom niepełnosprawnym, w tym 1 dziecku z niepełnosprawnościami.

Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z dofinansowania ze środków PFRON do sprzętu rehabilitacyjnego w podziale na dorosłych, dzieci i młodzież w 2023 roku			
Rodzaj dofinansowania	Dorośli	Dzieci i młodzież	Razem
sprzęt rehabilitacyjny	20	1	21

Dofinansowaniem do sprzętu rehabilitacyjnego udzielano do: łóżka rehabilitacyjne, bieżnia rehabilitacyjna, rowery stacjonarne rehabilitacyjne, orbitreki, wioślarz, piłka masażer, atlas do ćwiczeń.

W 2023 roku udzielono dofinansowań 31 osobom z niepełnosprawnościami do likwidacji:

- barier architektonicznych w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym;
- bariery technicznej usuwając przeszkody wynikające z braku zastosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności, przedmiotów lub urządzeń,
- bariery w komunikowaniu niwelując ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Dofinansowanie osobom z niepełnosprawnościami do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w podziale na dorosłych, dzieci i młodzież w 2022 roku			
Rodzaj dofinansowania/bariery	Dorośli	Dzieci i młodzież	Razem
architektoniczna	19	0	19
w komunikowaniu się	5	7	12
techniczna	0	0	0
Razem	24	7	31

Dofinansowaniem do **likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych** objęto: modernizację łazienek pod kątem rodzaju niepełnosprawności, podnośniki transportowe, komputery stacjonarne, laptopy, tablety z aplikacją, czytniki.

Pilotażowy program „Aktywny samorząd jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Działania przewidziane w programie uzupełnią plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Umożliwią samorządom aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz inkluzji społecznej osób niepełnosprawnych.

Miasto Łomża przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży od 2012 roku przystępuje do realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”. Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

MOPS w Łomży realizuje moduły, obszary i zadania programu, tj.:

1. Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

1) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- a. Zadania: 1 i 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- b. Zadania: 2 i 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy;

2) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- a. Zadania: 1, 3 i 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- b. Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- c. Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego;

3) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- a. Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- b. Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- c. Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano

nowoczesne rozwiązania techniczne,

d. Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,

e. Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego;

4) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

2. Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

W 2023 r dofinansowanie z pilotażowego programu „Aktywny samorząd” otrzymało 73 osoby z niepełnosprawnościami. W tabeli przedstawiono liczbę osób z niepełnosprawnościami, którzy skorzystali z programu w podziale na moduł, obszar i zadanie w 2023 roku.

Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z dofinansowania ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu "Aktywny samorząd" w 2023 roku						
Moduł	Obszar programu/ nr Zadania	Stopień niepełnosprawności				Suma
programu	w ramach Obszaru	Znaczny	Umiarkowany	Lekki	orzeczenie o niepełnosprawności (osoby do 16 r.ż.)	
I	A-1	1	0		2	3
	A-2	0	3			3
	A-3	0	0			0
	A-4	0	0			0
	B-1	13			4	17
	B-2	0			0	0
	B-3		1			1
	B-4	1	3		0	4
	B-5	0			0	0
	C-1	2			0	2
	C-2	6			0	6
	C-3	0	1	0		1
	C-4	0	0	0		0
	C-5	2			0	2
	D	0	3			3
II	x	5	25	1		31
Razem Moduł I i II		30	36	1	6	73

Współfinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej w Łomży działa jeden warsztat terapii zajęciowej zrzeszający 40 uczestników, działający przy Zakładach Spożywczych „BONA” Sp. z o. o. Prowadzona terapia ma na celu ogólny rozwój i poprawę sprawności potrzebnych do prowadzenia przez osoby niepełnosprawne niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia – na miarę ich indywidualnych możliwości.

Uzyskane efekty:

- większa dostępność do usług medycznych, rehabilitacyjnych i pomocowych osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej,
- kształtowanie pozytywnych postaw społecznych, poprawa sprawności, wyrabianie zaradności, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz zapobieganie izolacji społecznej,
- pomoc w pełnieniu różnych ról społecznych poprzez umożliwienie osobom niepełnosprawnym włączenie się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywizację społeczną, zawodową i wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- pełne i adekwatne w stosunku do rodzaju i stopnia niepełnosprawności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny.

Źródła finansowania: środki PFRON, środki Miasta, NFZ, środki własne osób niepełnosprawnych.

Kierunek III - Działania zwiększające aktywność zawodową i wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy

Realizacja:

Przez Centrum Integracji Społecznej w Łomży w 2023 r. realizowany był Projekt „Akcja – Reintegracja” dzięki pozyskanym środkom w ramach Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień 2023r. Dzięki realizacji w/w Projektu osoby zagrożone wykluczeniem społecznym podpisały Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego. Projekt i IPZS zakładały objęcie wsparciem uczestników w formie pozyskania nowych kwalifikacji zawodowych oraz możliwości udziału w zajęciach warsztatowych.

Reintegracja zawodowa obejmowała:

1. szkolenie z profesjonalnego sprzątania
2. kierowania ruchem drogowym

Reintegracja społeczna obejmowała warsztaty z:

1. psychologiem
2. terapeutą uzależnień,
3. doradcą zawodowym,
4. prawnikiem.

W trakcie trwania projektu Uczestnicy aktywnie realizowali jego założenia i świadczyli odpłatnie usługi osobom i firmom zewnętrznym.

W ramach aktywizacji zawodowej świadczone były darmowe usługi fryzjerskie dla osób starszych oraz osób w niepełnosprawnością (Mobilny Fryzjer CIS). Uczestnicy CIS brali udział w realizacji Bożonarodzeniowego Jarmarku Zasmakuj w Łomży w ramach którego dla mieszkańców Łomży serwowane były ciepłe napoje z dodatkami świątecznymi, Uczestnicy pomogli również przy Akcji Wigilijny Stół i w dniu Wigilii osobom potrzebującym rozdawali z autobusu MPK ciepłe napoje z dodatkami piernik oraz opłatki.

W 2023 r z usług CIS korzystały osoby z niepełnosprawnością, które podpisały Indywidualne Programy Zatrudnienia Socjalnego. W ramach IPZS uczestnicy otrzymywali świadczenie w wys. 1790,30 zł miesięcznie, opłatę składek, wsparcie z zakresu zdobywania nowych kompetencji zawodowych oraz pogłębiania/utrwalania umiejętności miękkich. Dla osób z niepełnosprawnością przewidziane były zajęcia indywidualne ze specjalistami (np. z doradcą zawodowym) oraz szkolenie zawodowe. Do CIS uczęszczało łącznie **9 osób**

z niepełnosprawnościami. W stopniu lekkim uczęszczało 6 osób w tym 3 mężczyzn i 3 kobiet, oraz w stopniu umiarkowanym 3 osób w tym 1 mężczyzna i 2 kobiety.

Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej jest finansowane ze środków PFRON i obejmuje refundację kosztów zakupu lub wytworzenia wyposażenia stanowiska pracy w związku z zatrudnieniem niepełnosprawnej osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy. Maksymalna wysokość pomocy finansowej ze środków PFRON nie może przekraczać piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w danym kwartale.

O refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy może wystąpić pracodawca, który zobowiąże się do zatrudniania osoby niepełnosprawnej przez okres co najmniej 36 miesięcy. Przez zatrudnienie należy rozumieć umowę o pracę, a nie umowę cywilnoprawną. W przypadku niedopełnienia warunku związanego z okresem zatrudnienia pracodawca musi zwrócić otrzymane wsparcie finansowe. Warunkiem refundacji jest uzyskanie pozytywnej opinii Państwowej Inspekcji Pracy (PIP).

Miasto Łomża przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży – Biuro Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach zadań ustawowych oraz w ramach obszaru G programu „Wyrównywania różnic między regionami III” (program celowy) realizuje dofinansowania zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.

W 2023 roku ze środków PFRON zrefundowano **11** stanowisk pracy.

Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z dofinansowania ze środków PFRON do zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej w podziale na rodzaj stanowiska i liczbę osób niepełnosprawnych 2023 roku	
Rodzaj stanowiska	Liczba osób z niepełnosprawnością
Stanowisko produkcyjne	10
kierowca	1
Razem	11

Przyznanie osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej ma na celu pomoc przedsiębiorczym osobom niepełnosprawnym w samozatrudnieniu przez przyznanie pomocy finansowej na:

- a) podjęcie po raz pierwszy działalności:
 - gospodarczej, bez względu na formę prawną tej działalności,

- rolniczej, w tym polegającej na prowadzeniu działów specjalnych produkcji rolnej, bez względu na formę prawną tej działalności,
- w formie spółdzielni socjalnej.

b) ponowne podjęcie działalności:

- gospodarczej, bez względu na formę prawną tej działalności,
- rolniczej, w tym polegającej na prowadzeniu działów specjalnych produkcji rolnej, bez względu na formę prawną tej działalności,
- w formie spółdzielni socjalnej,

pod warunkiem, że upłynęło co najmniej 12 miesięcy od zaprzestania prowadzenia działalności, samodzielnie lub wspólnie z innymi osobami lub podmiotami, lub od ustania członkostwa w spółdzielni socjalnej.

Miasto Łomża przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży – Biuro Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach zadań ustawowych w 2023 roku dofinansowało rozpoczęcie działalności gospodarczej lub przyznało środki na wkład do spółdzielni socjalnej 2 osobom niepełnosprawnym.

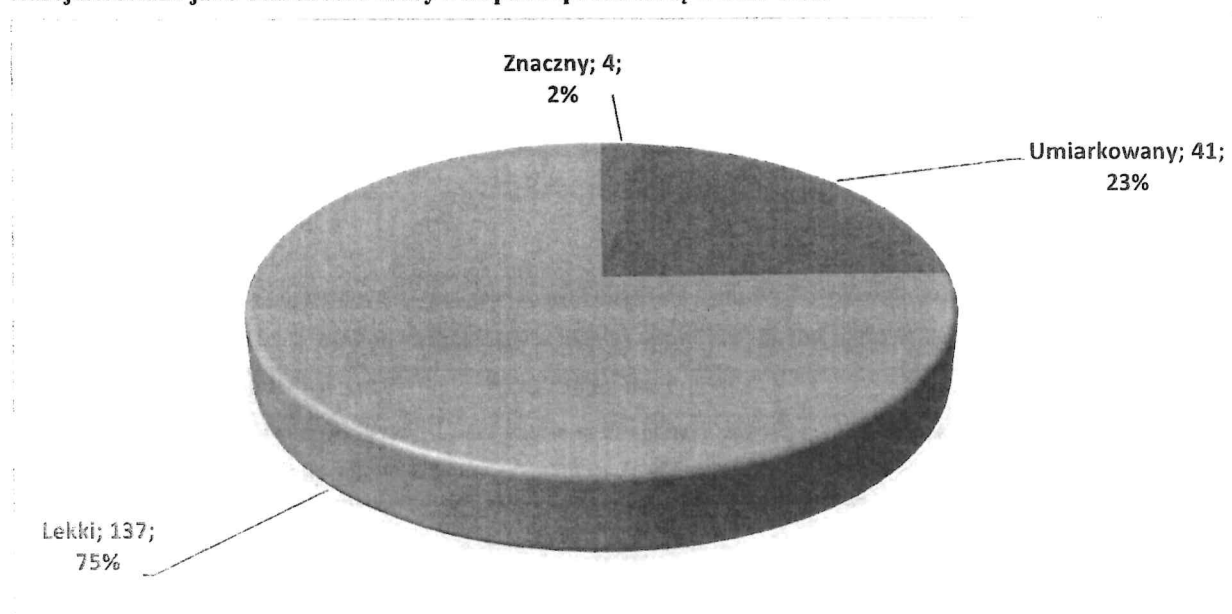
Przyznanie osobie z niepełnosprawnością środków na podjęcie działalności gospodarczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w podziale na rodzaj działalności w podziale na rodzaj działalności i liczbę osób niepełnosprawnych 2023 roku	
Rodzaj działalności	Liczba osób z niepełnosprawnością
Usługi hafciarskie	1
Mobilna naprawa pojazdów	1
Razem	2

W 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Biuro Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach porozumienia zawartego pomiędzy MOPS, a Powiatowym Urzędem Pracy przekazał środki finansowe PFRON na instrumenty rynku pracy i usługi rynku pracy. W ramach porozumienia sfinansowano staże 2 osobom niepełnosprawnym i prace interwencyjne 1 osobie niepełnosprawnej zamieszkałej na terenie miasta Łomża.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Łomży w 2023 było zarejestrowanych 177 osób bezrobotnych posiadających stopień niepełnosprawności oraz 14 osób zarejestrowanych jako poszukujące i niepozostające w zatrudnieniu osoby niepełnosprawne.

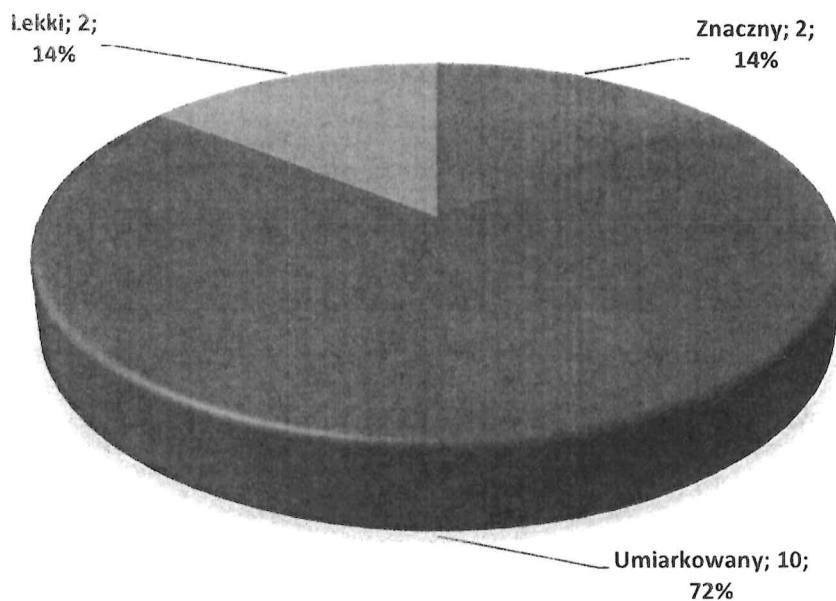
Zarejestrowane jako bezrobotne osoby z niepełnosprawnością w 2023 roku	
Stopień niepełnosprawności	Liczba osób niepełnosprawnych
Znaczny	4
Umiarkowany	41
Lekki	132
Razem	177

Zarejestrowane jako bezrobotne osoby z niepełnosprawnością w 2023 roku

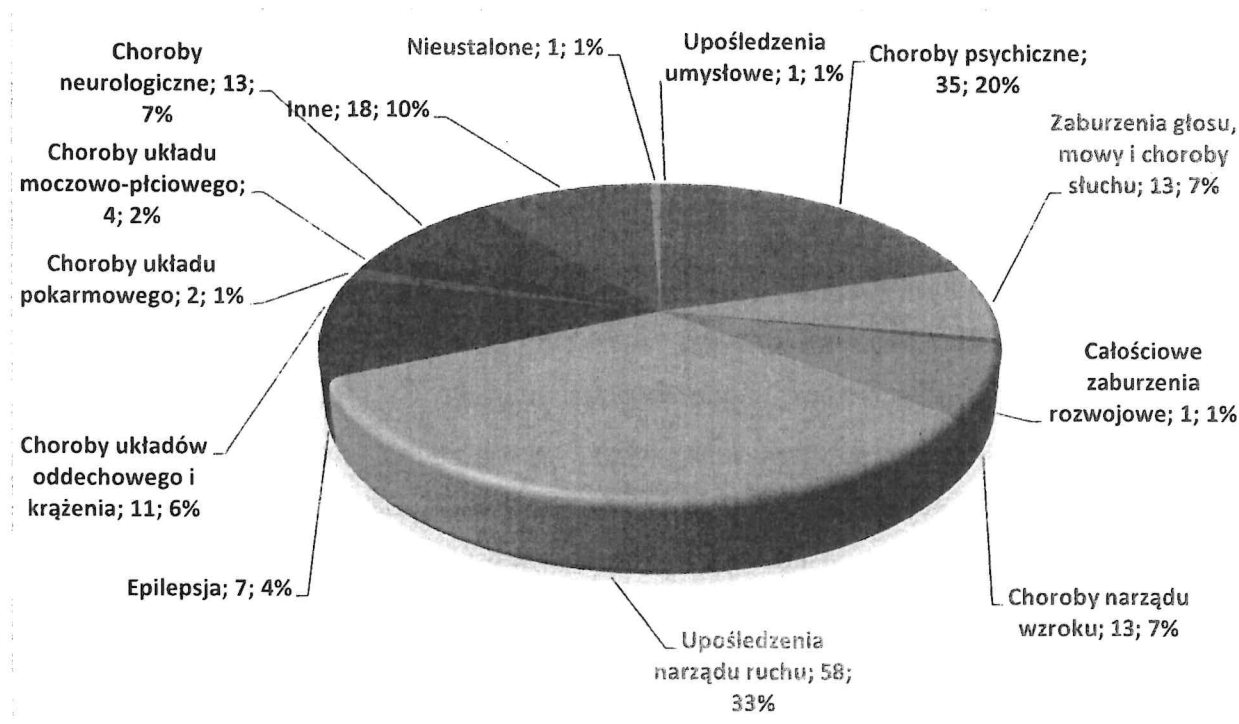
Zarejestrowane jako poszukujące i niepozostające w zatrudnieniu osoby z niepełnosprawnością w 2023 roku	
Stopień niepełnosprawności	Liczba osób niepełnosprawnych
Znaczny	2
Umiarkowany	10
Lekki	2
Razem	14

Zarejestrowane jako poszukujące i niepozostające w zatrudnieniu osoby z niepełnosprawnością w 2023 roku w podziale na stopnie niepełnosprawności

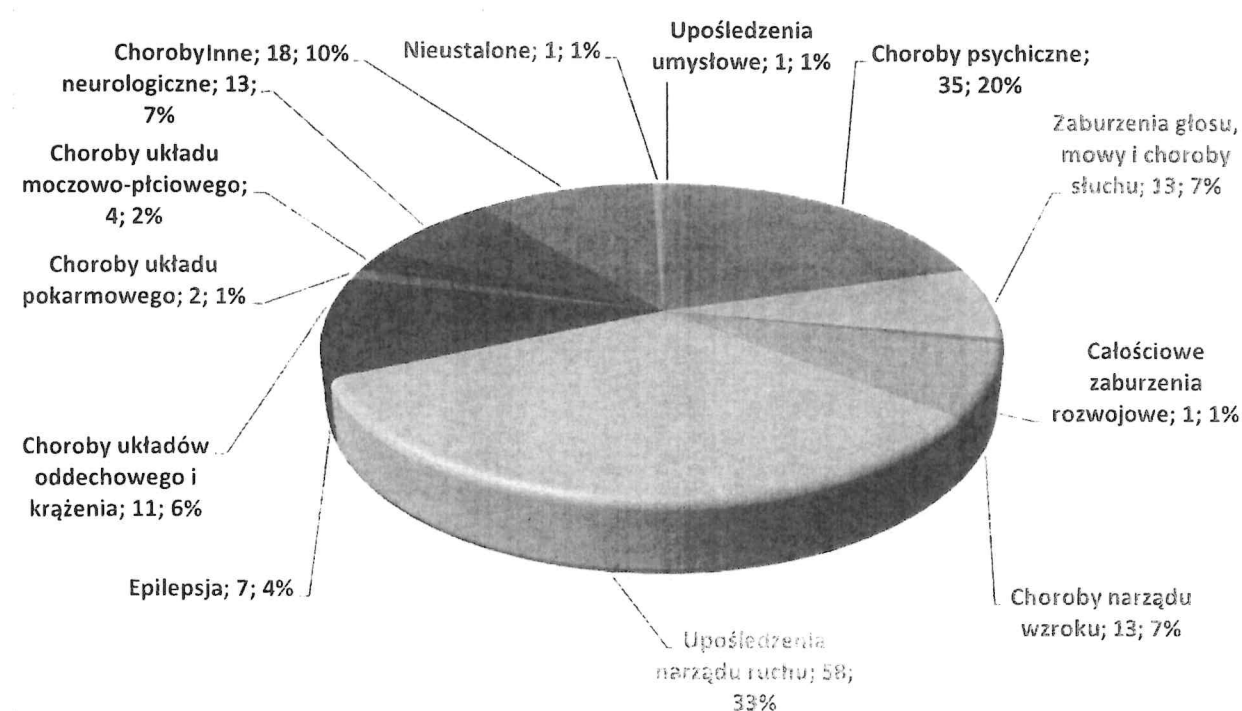

Zarejestrowane bezrobotne osoby z niepełnosprawnością oraz zarejestrowane jako poszukujące i niepozostające w zatrudnieniu według przyczyn niepełnosprawności w 2023 roku		
Przyczyna niepełnosprawności	Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne	Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące i niepozostające w zatrudnieniu
Upośledzenia umysłowe	1	0
Choroby psychiczne	35	2
Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	13	1
Całościowe zaburzenia rozwojowe	1	0
Choroby narządu wzroku	13	2
Upośledzenia narządu ruchu	58	4
Epilepsja	7	0
Choroby układów oddechowego i krążenia	11	1
Choroby układu pokarmowego	2	0
Choroby układu moczowo-płciowego	4	0
Choroby neurologiczne	13	1
Inne	18	3
Nieustalone	1	0
Razem	177	14

Zarejestrowane bezrobotne osoby z niepełnosprawnością oraz zarejestrowane jako poszukujące i niepozostające w zatrudnieniu według przyczyn niepełnosprawności w 2023 roku

Zarejestrowane jako poszukujące i niepozostające w zatrudnieniu według przyczyn niepełnosprawności w 2023 roku

Uzyskane efekty:

- pozyskanie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- wzrost szans na zatrudnienie i ekonomiczne usamodzielnienie się osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie możliwości zatrudnienia oraz podniesienie wiary we własne możliwości jako pełnowartościowego pracownika na rynku pracy,
- zmniejszenie bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych, a tym samym wzrost aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych,
- stworzenie możliwości rozwoju zakładów pracy na lokalnym rynku,
- podniesienie świadomości społecznej w zakresie właściwych postaw w odniesieniu do osób niepełnosprawnych, w tym zwiększenie pozytywnych postaw pracodawców,
- zastosowanie elementów wspierających zatrudnienie osób niepełnosprawnych,
- wzrost podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby niepełnosprawne,
- wzrost samozatrudnienia przez osoby niepełnosprawne.

Źródła finansowania: środki PFRON, środki własne przedsiębiorców i osób fizycznych.

Kierunek IV - Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Realizacja:

Wykaz szkół i placówek oświatowych w 2023 roku, których organem prowadzącym jest Miasto Łomża:

- 3 bursy szkolne,
- 10 przedszkoli, w tym: Przedszkole Publiczne Nr 4 z oddziałami integracyjnymi, Przedszkole Specjalne Nr 3 w Zespole Szkół Specjalnych Nr 8,
- 7 szkół podstawowych, w tym: Szkoła Podstawowa Nr 10 z oddziałami integracyjnymi i Szkoła Podstawowa Nr 2 z oddziałami integracyjnymi i oddziałem specjalnym,
- 3 licea ogólnokształcące,
- 5 zespołów szkół ponadpodstawowych, w tym Zespół Szkół Specjalnych, w skład którego wchodzi Ośrodek Rewalidacyjno -Wychowawczy, Szkoła Podstawowa Nr 8, Branżowa Szkoła I stopnia Nr 8 i Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy Nr 1.

W klasach integracyjnych młodzież dodatkowo korzystała z pomocy nauczyciela wspierającego. Zakres treści programowych, formy realizacji oraz organizacja pracy zostały dostosowane do rodzaju niepełnosprawności. W przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, do których uczęszczali uczniowie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi, zatrudniani są dodatkowo nauczyciele posiadający kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych lub specjaliści lub pomoc nauczyciela (z uwzględnieniem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego). W szkołach i placówkach oświatowych prowadzone były dodatkowe zajęcia, które wspomagają proces kształcenia, tj.:

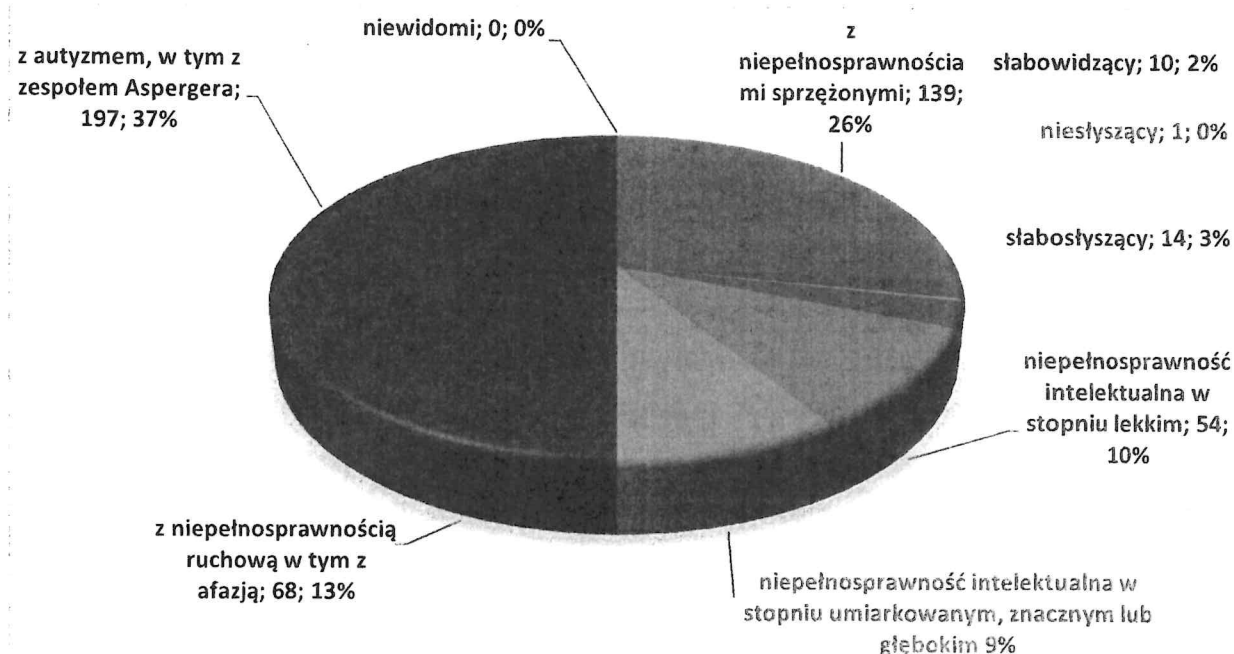
- **Pomoc psychologiczno-pedagogiczna:** zajęcia rewalidacyjne, zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze, zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się, zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze, zajęcia specjalistyczne: korekcyjno – kompensacyjne, logopedyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne, inne zajęcia o charakterze terapeutycznym, m.in. integracja sensoryczna, terapia metodą Tomatisa, terapia EEG biofeedback, realizacja wczesnego wspomagania rozwoju dziecka w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych,

- **Pomoc o charakterze socjalnym:** zwrot kosztów za dowóz uczniów niepełnosprawnych do szkół specjalnych i ośrodków, stypendia i zasiłki szkolne, realizacja „Rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2020-2022” (pomoc dla uczniów szkół ponadpodstawowych), dożywianie finansowane przez MOPS, opieka pielęgniarek szkolnych, windy dla niepełnosprawnych, podjazdy zewnętrzne i wewnętrzne dla wózków inwalidzkich, łazienki przystosowane do potrzeb niepełnosprawnych.

W 2023 roku zdiagnozowano dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami uczęszczającą do placówek oświatowych w mieście Łomża – ogółem **530** osób z niepełnosprawnościami.

Dzieci i młodzież z niepełnosprawnością uczęszczająca do placówek oświatowych w mieście Łomża w podziale na rodzaj niepełnosprawności i ilość osób w 2023 roku	
Rodzaj niepełnosprawności	Liczba osób z niepełnosprawnością
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	139
słabowidzący	10
niesłyszący	1
słabosłyszący	14
niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	54
niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym, znacznym lub głębokim	47
z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją	68
z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	197
niewidomi	0
Razem	530

Dzieci i młodzież z niepełnosprawnością uczęszczająca do placówek oświatowych w mieście Łomża w podziale na rodzaj niepełnosprawności i ilość osób w 2023 roku

W 2023 roku z pilotażowego programu „AKTYWNY SAMORZĄD” MODUŁ II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym udzielono 31 osobom z niepełnosprawnością dofinansowano lub refundowano naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej.

Uzyskane efekty:

- zdiagnozowano ilości dzieci i młodzieży niepełnosprawnej uczęszczającej do placówek edukacyjnych – tendencja wzrostowa
- edukacja dostępna dla wszystkich,
- akceptacja społeczna dzieci i młodzieży niepełnosprawnej przez otoczenie,
- większa świadomość rodziców dzieci i młodzieży niepełnosprawnej i akceptacja stanu jaki jest oraz pomoc dziecku w jego rehabilitacji na wszystkich płaszczyznach,
- zapewnienie ciągłości procesu rehabilitacji w placówkach edukacyjnych,
- poprawa szans osób niepełnosprawnych na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższenie kwalifikacji.
- poprawa relacji w rodzinie, często nadopiekuńczej i nadmiernie uzależniającej osobę niepełnosprawną,
- integracja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej ze środowiskiem.

Źródła finansowania: środki PFRON, środki Miasta, środki fundacji/stowarzyszeń, środki własne osób niepełnosprawnych.

Kierunek V - Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, zapewniająca odpowiednie warunki uczestnictwa w życiu lokalnym

Realizacja:

W 2023 roku zainicjowano działania na rzecz osób niepełnosprawnych na wszystkich płaszczyznach – uczestnictwo w działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych, bieżące informowanie o zmianach przepisów prawnych dotyczących działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, programach celowych PFRON, wydawanie i pomoc przy wypełnianiu wniosków – aktualizowanie przepisów prawnych dotyczących realizowanych zadań na stronie – MOPS – BZiRON. Udział w spotkaniach informacyjnych dotyczących form wsparcia dla osób niepełnosprawnych.

W 2023 roku z dofinansowania do sportu, kultury, rekreacji i turystyki skorzystało Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelktualnie „POMOCNA DŁOŃ” które przez swoje działania zaktywizowało 285 osób niepełnosprawnych w 2 imprezach: Integracyjny Turniej Sportowy „ZDROWO I WESOŁO”, XXI Przegląd Piosenki Religijnej Domów Pomocy Społecznej w Łomży.

UCHWAŁĄ NR 549/LXI/22 RADA MIEJSKA ŁOMŻY przyjęła Roczny Program Współpracy Miasta Łomży z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami na 2023 r, obejmując działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami, tj.:

- działania edukacyjne i prozdrowotne,
- integracja wewnątrz i międzypokoleniową,
- programy samopomocowe osób chorych, osób z niepełnosprawnością i ich rodzin.

W Mieście Łomża w 2023 roku przyznano środki na w ramach otwartego konkursu na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, tj.: Caritas Diecezji Łomżyńskiej, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelktualnie „POMOCNA DŁOŃ” przy DPS w Łomży, Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego Akademii Nauk Stosowanych w Łomży, Fundacja DR OTIS, Łomżyńskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimerera "Paradiso, Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom, Łomżyńskie Towarzystwo Przyjaciół Chorych „hospicjum” pw. Świętego Ducha w Łomży, Fundacja Lexcultura, Fundacja „Czas Lokalny” Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych, Fundacja Foton, Stowarzyszenie

Twórczego Działania „BKStep”, Stowarzyszenie Aktywny Senior, Łomżyński Klub Sportowy 1926.

Powyższe organizacje realizowały działania, w których uczestniczyły osoby niepełnosprawne wraz z opiekunami. Zrealizowane zadania/projekty dotyczyły między innymi profilaktyki, promocji zdrowia, rehabilitacji, a głównie miały na celu integrację osób niepełnosprawnych.

Organizacje pozarządowe działające na rzecz niepełnosprawnych są ważnym partnerem działań samorządu w stosunku do niepełnosprawnych mieszkańców miasta. Realizują one wiele działań, m. in. zajmują się rehabilitacją społeczną, zawodową i leczniczą na rzecz swoich członków, określają potrzeby osób niepełnosprawnych oraz reprezentują środowisko niepełnosprawnych w mieście. Usługi oferowane przez organizacje pożytku publicznego uzupełniają ofertę samorządu i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Uzyskane efekty:

- integracja wewnętrzna osób niepełnosprawnych zrzeszonych w organizacjach ze środowiskiem lokalnym,
- upowszechnienie aktywnego stylu życia i promowanie postawy pokonywania niesprawności wśród osób niepełnosprawnych,
- doskonalenie umiejętności współdziałania w grupie,
- zwiększenie możliwości wszechstronnego rozwoju osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie świadomości społecznej osób niepełnosprawnych w zakresie przysługujących im praw,
- efektywniejsza współpraca samorządu z organizacjami działającymi na rzecz i w imieniu osób niepełnosprawnych,
- efektywniejsza współpraca pomiędzy organizacjami,
- uwzględnienie we wszystkich dokumentach strategicznych (planach) działań prowadzących do wyrównywania szans osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym,
- wzmocnienie sektora pozarządowego działającego w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych.

Źródła finansowania: środki PFRON, środki własne organizacji, środki Miasta.

Realizacja przedsięwzięć integracyjnych w sposób istotny sprzyja rozwojowi i współdziałaniu samorządu z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi statutową działalność na rzecz osób niepełnosprawnych. Istotną kwestią jest wzrost świadomości społecznej

o problemach osób niepełnosprawnych, a także wyrównanie szans do równoprawnego ich uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia. Należy dążyć do czynnego włączenia osób niepełnosprawnych w życie zawodowe, kulturalne, rekreacyjne, sportowe miasta Łomża.